

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЦЕНТРАЛЬНА МЕТОДИЧНА РАДА

МАТЕРІАЛИ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ МЕТОДИЧНОЇ РАДИ ЗДМФУ**

СТРАТЕГІЇ

**ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ
СУЧАСНОЇ МЕДИЧНОЇ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ
В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ**

08 червня 2023 року, м. Запоріжжя

Запоріжжя, 2023

ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ТА ВИХОВНОЇ РОБОТИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ РОЗВИТКУ ЗДМФУ	57
О.Г. Іванько, І.В. Пащенко	
ПІДГОТОВКА ФІЗИЧНИХ ТЕРАПЕВТІВ НА КАФЕДРІ ПРОПЕДЕВТИКИ ДИТЯЧИХ ХВОРОБ	59
О.Г. Іванько, М.В. Пацера	
ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ПРОВЕДЕННІ КУРАЦІЇ З НЕОНАТОЛОГІЇ СТУДЕНТАМИ 5 КУРСУ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ, ЯКІ НАВЧАЮТЬСЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 222 «МЕДИЦИНА» ТА 228 «ПЕДІАТРІЯ»	60
А.В. Каменщик, О.М. Гиря, О.М. Лебединець	
ЗАСТОСУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ СЕРВІСІВ В РАМКАХ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ КАФЕДРИ ФІЗКОЛОЇДНОЇ ХІМІЇ ЗДМФУ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ.....	62
А.Г. Каплаушенко, О.Р. Пряхін, А.І. Авраменко, Ю.Г. Самелюк, Ю.С. Фролова	
ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА КОЛЕДЖУ	64
О.П. Кілеєва, Н.О. Брагар, Т.Є. Шкопинська, Т.Ю. Четвертак	
ПІСЛЯДИПЛОМНА ОНКОЛОГІЧНА ОСВІТА З МІЖНАРОДНИМ СЕРТИФІКАТОМ	65
О.О. Ковальов	
PECULIARITIES OF DISTANCE LEARNING OF NEUROLOGY FOR DOCTORS - INTERNS IN MARTIAL LAW.....	68
О.А. Kozyolkin, S.O. Medvedkova, A.O. Dronova	
ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ, ОРТОПЕДИЧНОЇ ТА ДИТЯЧОЇ СТОМАТОЛОГІЇ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	70
О.О. Кокарь, Я.В. Максимов, А.Л. Мельник	
НАУКОВЕ ІНТЕРВ'Ю ЯК ЕЛЕМЕНТ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	71
Н.Л. Количева, К.С. Крупей, А.С. Деген	
ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ЗДОБУВАЧАМ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	73
О.В. Крайдашенко, О.О. Свинтозельський, М.П. Красько, О.А. Михайлик, О.М. Главацький	
ФОРМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ТЕРАПІЇ ТА КАРДІОЛОГІЇ ННПО.....	75
В.І. Кривенко, М.Ю. Колесник, І.С. Качан	
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ З АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	76
Ю.Я. Круть, В.Г. Сюсюка, В.А. Пучков, М.І. Павлюченко, О.В. Дейніченко, М.Ю. Сергієнко	
ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ ІНТЕРАКТИВНОГО СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ «BODY INTERACT» В ОПТИМІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ»	78
Ю.Я. Круть, В.Г. Сюсюка, А.О. Князева, С.П. Онопченко, О.А. Богомолова, А.О. Шевченко	
ДОСВІД КАФЕДРИ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ – СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ З ІНТЕГРАЦІЇ ІНСТРУМЕНТІВ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАННЯ У СИСТЕМУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ	81
О.С. Кульбачук, Є.В. Сідь, О.В. Соловійов, А.В. Піскун	
ЗАСОБИ МІНІМІЗАЦІЇ ОСВІТНИХ ВТРАТ У ХІМІЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАГІСТРІВ ФАРМАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	82
Л.І. Кучеренко, К.І. Кандибей, Д.Ю. Скорина	

вебпрезентацію, тест, діалог та інтерактивність. Найчастіше на кафедрі ми використовуємо конструктор тестів так званий «iSpring Quiz». Перевагами сервісу, на відміну від стандартного «Microsoft Forms», є широкий спектр типів завдань, контроль часу виконання, послідовна відповідь на запитання з неможливістю «стрибати» з одного до іншого розділу, опція обмеження часу на конкретне запитання, що знижує імовірність порушення академічної доброчесності, розгалужений зворотний зв'язок, який дозволяє перетворити систему тестування не лише на інструмент контролю знань, а також на повноцінний інтерактивний онлайн-курс. Перевагою вебпрезентацій «iSpring» є не лише відео- і аудіосупровід, а також можливість будови форм та інших HTML-елементів безпосереднього на слайді, встановлення часу і напряму перегляду, додавання тестів, діалогів, інтерактивності згідно з логікою викладення матеріалу.

Оживити лекції та інші види занять, залучаючи аудиторію до активної взаємодії, дозволяє система «Polleverywhere». На кафедрі ми використовуємо її для проведення комбінованого навчання. Зокрема, ми запровадили проведення комбінованих лекцій: одночасно для лікарів-інтернів, які навчаються дистанційно, та у «живій» аудиторії в актовому залі університетської клініки. «Polleverywhere» - це також надбудова до PowerPoint, яка дозволяє створити інтерактивний контент безпосередньо в слайдах і активувати його під час слайд-шоу відповідної презентації. Для реалізації цього інструменту необхідно мати лише інтернет та смартфон учасників. У режимі реального часу на слайді відбивається динамічна зміна колективної думки аудиторії.

Таким чином, використання сервісів «Microsoft Teams», «iSpring» і «Polleverywhere» поряд з раціональною організацією та дбайливим технічним супроводом процесу дозволяють збільшити контингент учасників заходів БПР, поліпшити якість навчання на кафедрі та збільшити зацікавленість здобувачів освіти.

СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ З АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Ю.Я. Круть, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри акушерства і гінекології, В.Г. Сюсюка, доктор медичних наук, доцент, доцент кафедри акушерства і гінекології, В.А. Пучков, кандидат медичних наук, доцент кафедри акушерства і гінекології, М.І. Павлюченко, кандидат медичних наук, доцент кафедри акушерства і гінекології, О.В. Дейніченко, PhD, асистент кафедри акушерства і гінекології, М.Ю. Сергієнко, кандидат медичних наук, асистент кафедри акушерства і гінекології

Ключові слова: лікарі-інтерни, акушерство та гінекологія, on-line та of-line навчання, оптимізація практичної підготовки, симуляційне навчання.

Вступ. Підготовка кваліфікованих лікарів є ключовим завданням сучасної післядипломної медичної освіти, а її рішення направлено на вдосконалення медичної допомоги населенню України в цілому [1]. Розвиток сучасних освітніх систем відзначається глибоким динамізмом, зокрема також у галузі вищої медичної освіти. Сучасні парадигми розвитку вищої медичної освіти пов'язані із функціонуванням та застосуванням цифрових технологій. В умовах воєнних дій, саме дистанційне навчання стало важливим методом навчання, що не призвело до вкрай негативних наслідків й падіння рівня вищої медичної освіти [2]. Звісно, традиційні методи повинні складати основу навчання, на яку нашаровуються сучасні провідні освітні методики, а саме: інтерактивне навчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання на основі клінічного випадку, інтегроване навчання, використання інформаційно-комунікаційних та комп'ютерних навчальних програм. Тому, найбільш оптимальною організацією нинішнього освітнього процесу в умовах війни для здобувачів є змішана форма навчання [3]. Долучення симуляційного тренажера до програми відпрацювання практичних навичок лікарями-інтернами надасть можливість забезпечити базис тих фундаментальних основ, що в подальшому матимуть перспективи розвитку та вдосконалення як практичних, так і теоретичних знань [4].

Мета роботи: висвітлити досвід підготовки лікарів-інтернів з акушерства та гінекології в умовах воєнного стану.

Основна частина. Програма підготовки в інтернатурі з акушерства та гінекології являє собою єдиний комплекс освітніх й практичних компонентів, спланованих і організованих закладами вищої освіти та базами стажування з метою забезпечення набуття лікарями-інтернами компетентностей, необхідних для отримання кваліфікації лікаря-спеціаліста, їх професійної готовності до самостійної діяльності за фахом. Програма підготовки в інтернатурі з акушерства та гінекології триває три роки та складається з двох частин: освітньої та практичної. Підготовка лікарів-інтернів в інтернатурі проводиться за індивідуальними навчальними планами, розробленими на підставі програми підготовки в інтернатурі, та навчальних планів, затверджених Вченою радою Запорізького державного медико-фармацевтичного університету (ЗДМФУ).

За період підготовки інтернатурі лікарі-інтерни повинні оволодіти компетенціями, знаннями та навичками, які визначені індивідуальним навчальним планом та програмою. Освітня частина інтернатури проводиться в закладі вищої освіти. Тривалість освітньої частини інтернатури складає 9 місяців. В поточному навчальному році на базі кафедри акушерства і гінекології ЗДМФУ в період освітньої частини пройшли підготовку 71 інтерн (I року навчання – 14, II року – 31, III року – 23 лікарі-інтерни), які повністю оволоділи програмою та успішно склали атестацію.

Одним з обов'язкових компонентів у професійній підготовці є симуляційні навчання. Використання симуляційних методів навчання не замінює пацієнта, однак моделювання клінічних ситуацій в умовах, наближених до реальних, дозволяє навчати студентів і лікарів, підвищуючи рівень безпеки для пацієнтів [5]. Симуляційне навчання стало невід'ємною часткою в системі медичної освіти ЗДМФУ. За для засвоєння практичних навичок лікарями інтернами на базі ЗДМФУ організований і функціонує Навчально-науково-лікувальний тренінговий центр. Практичні навички відпрацьовуються на хірургичному симуляційному тренажері Surgical Chloe S2101 «Gaumard» та лапараскопічною стійкою з набором інструментів. З метою оволодіння практичними навичками з акушерства ефективно використовуються симуляційні тренажери пологів Obstetric Susie S500.200«Gaumard» та SuperOb Susie S500.300«Gaumard». Також у підготовці лікарів-інтернів використовувались системи освітньої програми віртуальних клінічних сценаріїв «Body Interact – clinical reasoning education», що дозволило сформувати клінічне мислення та стандартизований підхід до ведення пацієнок з найбільш поширеними патологічними станами. Метод дає можливість не обмежувати кількість повторів відпрацювання алгоритмів, а також важливим є наявність дебрифінгу, що дає можливість провести аналіз результатів власного тренінгу.

Застосування дистанційного навчання у вищих медичних навчальних закладах в період воєнного стану дозволяє засвоювати навчальну програму, підвищити якість підготовки лікарів-інтернів та полегшує їх наступну самостійну роботу. Основою методики змішаної форми навчання є створення єдиного навчального інформаційного середовища, що ґрунтується на комп'ютерних та телекомунікаційних технологіях [3]. Наш досвід роботи показав ефективність платформи Microsoft Teams [6, 7, 8, 9]. Microsoft Teams можна використовувати через вебінтерфейс, або як окремий додаток на комп'ютері чи мобільному пристрої [10]. Платформа пристосована для роботи з персональних комп'ютерів, планшетів і мобільних телефонів, а її універсальність та гнучкість – забезпечила можливість творчо підійти до процесу навчання. Саме тому, використання онлайн платформи MS Teams при підготовці лікарів-інтернів, дозволило в умовах військового стану читати лекції та проводити заняття, і що особливо важливо підтримувати зворотній зв'язок, а також контроль засвоєння компонентів освітньої програми. Завдяки використанню платформи Microsoft Teams проводилась демонстрація навчальних відео та презентацій, а також у лікарів-інтернів була можливість участі в науково-практичних конференціях.

Висновок. Підготовка лікарів-інтернів в умовах військового стану, а саме поєднання теоретичної підготовки, відпрацювання і засвоєння практичних навичок завдяки роботі в Навчально-науково-лікувальному тренінговому центрі Запорізького державного медико-фармацевтичного

університету, сприяло більш якісному засвоєнню матеріалу та надало можливість повністю оволодіти програмою й успішно скласти атестацію.

Література

1. Щурко Д.М., Щурко М.І., Малюк В.В. Сучасні підходи до практичної підготовки лікарів-інтернів акушер-гінекологів. *Грааль науки*. 2023;24:633-636.
2. Боднар П.Я., Беденюк А.Д., Боднар Т.В., Боднар Л.П. Парадигма вищої медичної освіти в умовах війни та глобальних викликів ХХІ століття Академічні візії. – 2022. [Електронний ресурс].
3. Шевченко В.К., Мельник В.Л., Костиренко О.П. Роль інноваційних технологій для підготовки лікарів-інтернів в умовах воєнного часу. Забезпечення якості вищої освіти: матеріали V Всеукраїнської науково-методичної конференції (12-14 квітня 2023 р). – Одеса: ОНТУ, 2023. 361-363.
4. Проніна О.М., Білаш С.М., Кобеняк М.М. Сучасні технології в професійній підготовці лікарів-інтернів. *Медична освіта*. 2022;1:88-92.
5. Ковальова О. Впровадження симуляційних технологій навчання в медичну освіту. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика (Серія: педагогічні науки)*. 2019;1:36-41.
6. Круть Ю.Я., Сюсюка В.Г., Пучков В.А., Сергієнко М.Ю., Колокот Н.Г., Островський О.Й., Рослік О.А. Досвід дистанційного навчання на кафедрі акушерства і гінекології Запорізької державного медичного університету в умовах карантину. *Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (18-19 лютого 2021 року)*. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 142-144.
7. Круть Ю.Я., Сюсюка В.Г., Жаркіх А.В., Ізбицька Н.Г., Шевченко А.О., Дейніченко О.В., Любомирська К.С. Сучасні можливості дистанційного навчання за допомогою он-лайн платформ *Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині)» (18-19 лютого 2021 року)*. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2021. 145-147.
8. Сюсюка В.Г., Онопченко С.П., Дейніченко О.В., Шевченко А.О., Бондаренко С.А. Особливості дистанційного навчання студентів з акушерства і гінекології в умовах воєнного стану. *The II International Scientific and Practical Conference «Modern, relevant and popular research of world science», October 04-07, 2022, Tokyo, Japan*. 2022. 172-177.
9. Круть Ю.Я., Сюсюка В.Г., Князева А.О., Сергієнко М.Ю., Колокот Н.Г. Досвід впровадження системи інтерактивного симуляційного навчання «Body interact» в практиці підготовки студентів з дисципліни «Акушерство та гінекологія» у Запорізькому державному медичному університеті. *Соціально-етичні та деонтологічні проблеми сучасної медицини (немедичні проблеми в медицині) : зб. матеріалів IV міжнар. наук.-практ. конференції, м. Запоріжжя, 23-24 лютого 2023 р.* – Запоріжжя : ЗДМУ, 2023. 58-60.
10. Макарова І. О. Підходи до організації дистанційного навчання Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2022. 124-126.

ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМИ ІНТЕРАКТИВНОГО СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ «BODY INTERACT» В ОПТИМІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ»

Ю.Я. Круть, доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри акушерства і гінекології, В.Г. Сюсюка, доктор медичних наук, доцент кафедри акушерства і гінекології, А.О. Князева, аспірант кафедри акушерства і гінекології, С.П. Онопченко, кандидат медичних наук, асистент кафедри акушерства і гінекології, О.А. Богомоллова, асистент кафедри акушерства і гінекології, А.О. Шевченко, кандидат медичних наук, асистент кафедри акушерства і гінекології

Ключові слова: on-line та of-line навчання, оптимізація практичної підготовки, акушерство та гінекологія, симуляційна технологія Body Interact.

Вступ. Зважаючи на реалії теперішнього часу й умови в якому знаходиться українське суспільство, неможливо переоцінити роль і важливість дистанційної та симуляційної освіти в процесі підготовки спеціалістів медичного профілю. Впровадження симуляційного методу навчання як одного з базисних є новим напрямом у сучасній вітчизняній школі підготовки висококваліфікованих конкурентоспроможних кадрів вищої та середньої ланки, становлення медичного працівника як професіонала й цілісної особистості [1]. Вищий медичний заклад потребує найякіснішого забезпечення інформаційними ресурсами, адже освіта майбутніх фахівців медичної галузі розпочинається саме в ньому [2]. Саме потужна матеріальна база Запорізького державного медико-фармацевтичного